

Tjänsteutlåtande
Utfärdat 2024-01-12
Diarienummer:N166-1035/23

Handläggare: Klara Andersson, Monica Benitez Caris
och Anni Rydberg,
E-post: klara.andersson@socialhisingen.goteborg.se,
monica.paulina.benitez.caris@socialhisingen.goteborg.se,
anni.rydberg@socialhisingen.goteborg.se

Uppföljning av avtal 2023 och handlingsplaner för Folkhälsa, Hälsolots och Familjecentrerat arbetssätt 2024

Förslag till beslut

1. Socialnämnd Hisingen antecknar informationen om uppföljningen av avtalen för insatser för Folkhälsa, Hälsolots samt Familjecentrerat arbetssätt (FCA) 2023 till protokollet.
2. Socialnämnd Hisingen antecknar informationen om handlingsplaner för insatser för Folkhälsa, Hälsolots och Familjecentrerat arbetssätt (FCA) för 2024 till protokollet.

Sammanfattning

Enligt reglementet har socialnämnderna ett lokalt samordningsuppdrag vad gäller de kommungemensamma frågorna. Socialnämnd Hisingen är därför avtalspart gentemot Delregional nämnd Göteborg (DRNG) vad gäller avtalen för Folkhälsa, Familjecentrerat arbetssätt (FCA) och Hälsolots Hisingen. Samverkansavtalen utgör en grund för samverkan med regionen. Samverkansavtalen är enhetliga för de fyra socialnämnderna, och på en övergripande nivå, för att möjliggöra att insatserna sker utifrån befolkningens behov och lokala förutsättningar i respektive stadsområde. I enlighet med avtalen tas det årligen fram handlingsplaner samt uppföljningar för årets lokala folkhälsoarbete.

Folkhälsoarbete

Socialnämnden Hisingen och Delregional nämnd Göteborg (DRNG) har tecknat ett avtal om lokalt folkhälsoarbete från 1 januari 2023 till 31 december 2025. Med grund i parternas mål och inriktning formuleras en handlingsplan för det lokala folkhälsoarbetet. Handlingsplanen fastställs och revideras årligen i samband med gemensamt presidiummöte eller annat likvärdigt politiskt dialogforum. 2023 års insatser följer handlingsplanernas prioriterade områden och sammanställs i en uppföljning till DRNG som lämnas in 1 februari detta år.

Socialnämnd Hisingen och Delregional nämnd Göteborg (DRNG) står för varsin lika stor del av den totala finansieringen i samverkansavtalen enligt 50/50-principen. Den totala

ersättningen för samverkansavtalet är 7 494 000 kronor per år. Det innebär att socialnämndens del är 3 747 000 kronor per år.

Hälsolots Hisingen

Socialnämnd Hisingen i Göteborgs Stad och Göteborgs hälso-och sjukvårdsnämnd (DRNG) har tecknat ett avtal för Hälsolots Hisingen från 1 januari 2023 till 31 december 2025. Det övergripande syftet är att minska skillnader i hälsa i stadsområdet.

Den totala ersättningen för samverkansavtalet mellan Socialnämnd Hisingen och Delregional nämnd Göteborg (DRNG) för Hälsolots Hisingen är 2 040 000 kronor per år. Enligt 50/50-principen innebär det att Delregional nämnd Göteborgs finansierar 1 020 000 kr och socialnämndens del är 1 020 000 kr per år. Bostadsbolaget medfinansierar socialnämndens del med 700 000 kr. Ett separat avtal har därmed också tecknats mellan socialnämnd Hisingen och Bostadsbolaget.

Handlingsplanen för Hälsolots Hisingen består av ett grunduppdrag med fem målområden och ett lokalt uppdrag.

Familjecentrerat arbetssätt (FCA)

Socialnämnd Hisingen och Delregional nämnd Göteborg (DRNG) har tecknat ett avtal för familjecentrerat arbetssätt (FCA) Hisingen från 1 januari 2023 till 31 december 2025. Ett familjecentrerat arbetssätt avser att insatser för barn och unga tar sin utgångspunkt i hela familjen, eller den blivande familjen, och deras levnadsvillkor. Alla verksamheter som möter barn och familjer ska samverka och gemensamt utgöra en stabil plattform för tidiga upptäckter samt tidigt samordnade insatser. Arbetet ska bidra till att minska skillnader i livsvillkor och hälsa och bidra till att barn och unga lyckas i skolan.

Den totala ersättningen för samverkansavtalet mellan Socialnämnd Hisingen och Delregional nämnd Göteborg (DRNG) för FCA Hisingen är 3 106 000 kronor per år. Enligt 50/50-principen innebär det att Delregional nämnd Göteborgs finansierar 1 533 000 kronor och socialnämndens del är 1 533 000 kronor per år. Förskolenämnden medfinansierar socialnämndens del med 556 000kr under år 2023 och 678 000 kronor år 2024.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Skillnader i livsvillkor och hälsa har ekonomiska konsekvenser för det offentliga, både vad gäller förebyggande och främjande insatser som reaktiva åtgärder inom såväl kommunal, regional och statlig sektor. Att arbeta förebyggande och främjande har samhällsekonomiska positiva effekter och samtidigt positiva effekter för de enskilda invånarna. Effekterna av tidiga insatser och att ge barn och ungdomar trygga och goda uppväxtvillkor syns oftast på längre sikt och har visat sig vara avgörande för folkhälsans utveckling.

Minskad ohälsa ger en mindre belastning/kostnader på regional och kommunal verksamhet vilket innebär att en större andel av samhällets resurser kan användas mer effektivt. De insatser som genomförts under 2023 och som planeras för 2024 bedöms bidra till att förbättra människors hälsa med fokus på de grupper som behöver det mest.

Bedömning ur ekologisk dimension

Den fysiska livsmiljön göteborgarna lever och verkar i har stor betydelse för hälsa och välbefinnande. Alla ska ha tillgång till miljöer som är inkluderande och hållbara. Olika livsvillkor har olika typer av effekter på klimat och miljö. En av de mest kritiska miljöaspekterna är klimatförändringarna. Dessa påverkar olika grupper på olika sätt beroende på socioekonomiska villkor och underliggande hälsa. En ökad jämlikhet minskar sårbarheten för ett förändrat klimat. Miljöåtgärder kommer ha effekter på jämlikheten i livsvillkor.

Bedömning ur social dimension

Handlingsplanerna anger riktning för avtalens lokala arbete. Inom folkhälsa går insatserna i linje med det övergripande nationella målet att skapa samhällseliga förutsättningar för en god och jämlik hälsa i hela befolkningen och sluta de påverkbara klyftorna inom en generation.

Familjecentrerat arbetssätt (FCA) har sin grund i arbetet med att minska skillnader i livsvillkor och hälsa. Arbetet syftar till att stärka det generella arbetet för barn och deras familjer genom att samordna verksamheterna inom kommun och region som vänder sig till barn och familjer. Det är en strategi som handlar om att skapa goda och likvärdiga uppväxtvillkor för barn genom att stärka familjer. Alla verksamheter som möter barn och familjer ska samverka och gemensamt utgöra en stabil plattform för tidiga upptäckter samt tidigt samordnade insatser. Arbetet ska bidra till att minska skillnader i livsvillkor och hälsa och bidra till att barn och unga lyckas i skolan.

Arbetet med att förbättra hälsan i befolkningen kräver gemensamma insatser och samverkan mellan olika avtal, nivåer och huvudmän. Arbetet ska utgå från övergripande strukturella förhållanden så som befolkningens livsvillkor och hälsa. Arbetet handlar både om insatser som förbättrar hälsan generellt och särskilda insatser riktade till de grupper som idag har den sämst livsvillkor och hälsa. En ökad jämlikhet i hälsa är en förutsättning för att uppnå ett långsiktigt socialt hållbart samhälle.

Bilagor

1. Uppföljning av avtal för Folkhälsa på Hisingen 2023
2. Uppföljning av avtal för Hälsolots på Hisingen 2023
3. Uppföljning av avtal för FCA på Hisingen 2023
4. Handlingsplan för folkhälsoinsatser inom avtal, stadsområde Hisingen 2024
5. Handlingsplan för Hälsolotsinsatser inom avtal, stadsområde Hisingen 2024
6. Handlingsplan för FCA insatser inom avtal, stadsområde Hisingen 2024
7. Överenskommelse om samverkan i kommungemensamma frågor som trygghetsarbete, sociala erfarenheter i samhällsplaneringen, folkhälsoarbete och samverkan med civilsamhället

8. Bilaga arbetsformer för Överenskommelse om samverkan i kommungemensamma frågor som trygghetsarbete, sociala erfarenheter i samhällsplaneringen, folkhälsoarbete och samverkan med civilsamhället
9. Överenskommelse om samverkansinsatser folkhälsa Hisingen
10. Utvärdering av Bokfesterna i Biskopsgården 2023 (bilaga till årsrapport FCA)
11. Läsfrämjande aktivitet i Lundby 2023 (bilaga till årsrapport FCA)
12. SIP Hisingen barn och unga, årsrapport 2023 (bilaga till årsrapport FCA)
13. Dokumentation heldagen för familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter på Hisingen 20 oktober 2023 (bilaga till årsrapport FCA)

Ärendet

Ärendet består av två delar, uppföljning av 2023 års insatser samt handlingsplaner för 2024 års insatser. Dessa beskrivs separat nedan under respektive avtal.

Göteborgs Stad och Delregional nämnd Göteborg (DRNG) har tecknat avtal om lokalt folkhälsoarbete, Hälsolots och Familjecentrerat arbetssätt (FCA). Med grund i parternas mål- och inriktning formuleras en handlingsplan per avtal och stadsområde för det lokala arbetet. Handlingsplanerna och uppföljningar fastställs och revideras årligen i samband med gemensamt presidiummöte eller annat likvärdigt politiskt dialogforum. Årets insatser följer handlingsplanens prioriterade områden och sammanställs i en uppföljning till DRNG som lämnas in 1 februari nästkommande år

Utifrån samverkansavtal med Delregional nämnd Göteborg (DRNG) redogör detta ärende för uppföljning av insatser inom avtalen för 2023 samt för handlingsplaner för arbetet 2024.

Beskrivning av ärendet

Enligt reglementet har Socialnämnderna ett lokalt samordningsuppdrag vad gäller de kommungemensamma frågorna (bilaga 7). Socialnämnd Hisingen är därför avtalspart gentemot Delregional nämnd Göteborg (DRNG) vad gäller avtalen för Folkhälsa, familjecentrerat arbetssätt (FCA) och Hälsolots. Samverkansavtalen utgör en grund för samverkan med regionen. Samverkansavtalen är enhetliga för de fyra socialnämnderna, och på en övergripande nivå, för att möjliggöra att insatserna sker utifrån befolkningens behov och lokala förutsättningar i respektive stadsområde. I enlighet med avtal tas det årligen fram en handlingsplan samt en uppföljning för årets lokala folkhälsoarbete.

Folkhälsoarbete

Socialnämnd Hisingen och Delregional nämnd Göteborg (DRNG) har tecknat ett avtal om lokalt folkhälsoarbete från 1 januari 2023 till 31 december 2025. Med grund i parternas mål och inriktning formuleras en handlingsplan för det lokala folkhälsoarbetet. Handlingsplanen fastställs och revideras årligen i samband med gemensamt presidiummöte eller annat likvärdigt politiskt dialogforum. 2023 års insatser följer handlingsplanernas prioriterade områden och sammanställs i en uppföljning till DRNG som lämnas in 1 februari detta år.

Socialnämnd Hisingen och Delregional nämnd Göteborg (DRNG) står för varsin lika stor del av den totala finansieringen i samverkansavtalen enligt 50/50-principen. Den totala ersättningen för samverkansavtalet är 7 494 000 kronor per år. Det innebär att socialnämndens del är 3 747 000 kronor per år.

Hälsolots Hisingen

Socialnämnd Hisingen och Göteborgs hälso-och sjukvårdsnämnd (DRNG) har tecknat ett avtal för Hälsolots Hisingen från 1 januari 2023 till 31 december 2025. Det övergripande syftet är att minska skillnader i hälsa i stadsområdet.

Den totala ersättningen för samverkansavtalet mellan Socialnämnd Hisingen och Delregional nämnd Göteborg (DRNG) för Hälsolots Hisingen är 2 040 000 kronor per år. Enligt 50/50-principen innebär det att Delregional nämnd Göteborgs finansierar 1 020 000 kr och socialnämndens del är 1 020 000 kr per år. Bostadsbolaget medfinansierar socialnämndens del med 700 000 kr. Ett separat avtal har därmed också tecknats mellan socialnämnden Hisingen och Bostadsbolaget.

Arbetet för Hälsolots Hisingen har under 2023 resulterat i ett höstprogram med aktiviteter såsom yoga, cirkelträning, träning för kvinnor, familjeträning, vattengympa för transpersoner, promenader och gympa. Samverkan sker med lokala aktörer inom socialförvaltningen, andra förvaltningar i staden, bostadsbolag, civilsamhället, privata aktörer samt hälsa-och sjukvård.

Handlingsplanen för Hälsolots Hisingen består av ett grunduppdrag med fem målområden och ett lokalt uppdrag.

FCA

Socialnämnd Hisingen och Delregional nämnd Göteborg (DRNG) har tecknat ett avtal för familjecentrerat arbetssätt (FCA) Hisingen från 1 januari 2023 till 31 december 2025. Ett familjecentrerat arbetssätt avser att insatser för barn och unga tar sin utgångspunkt i hela familjen, eller den blivande familjen, och deras levnadsvillkor. Målet är att förbättra uppväxtvillkoren för barn och unga genom att stärka familjen.

Ett familjecentrerat arbetssätt kännetecknas av:

- Ett hälsofrämjande perspektiv där människors styrkor lyfts fram och tas tillvara.
- Barnets/den unges bästa sätts i främsta rummet.
- Vårdnadshavarna ses som barnets/den unges viktigaste resurser.
- Det sociala nätverket runt barnet/den unge ses som viktig resurs för den unge.
- Arbetssättet anpassas utifrån barnet/den unges mognadsgrad.
- Gränsöverskridande samverkan där verksamheterna sätter barn-, ungdoms- och familjeperspektivet främst.

Den totala ersättningen för samverkansavtalet mellan Socialnämnd Hisingen och Delregional nämnd Göteborg (DRNG) för FCA Hisingen är 3 106 000 kronor per år. Enligt 50/50-principen innebär det att Delregional nämnd Göteborgs finansierar 1 533 000 kronor och socialnämndens del är 1 533 000 kronor per år. Förskolenämnden medfinansierar socialnämndens del med 556 000kr under år 2023 och 678 000 kronor år 2024.

På Hisingen arbetar sex koordinators för att driva, utveckla och samordna det familjecentrerade arbetssättet. Tre koordinators har fokus på yngre åren (0-6 år), och tre koordinators har fokus på skolåren. Fem koordinators är anställda av socialförvaltningen Hisingen och en koordinator är anställd av Grundskoleförvaltningen.

Process och organisation för uppföljning och handlingsplan

I enlighet med det nya samordningsansvaret upprättades 2022 en överenskommelse (se bilaga 7, 8 & 9) för det lokala folkhälsoarbetet mellan följande förvaltningar; socialförvaltningen Hisingen, Förskoleförvaltningen, Grundskoleförvaltningen, äldreomsorgsförvaltningen och funktionsstödsförvaltningen. Syftet med överenskommelsen var att säkra fungerande och ändamålsenliga samverkansformer samt att säkerställa att de resurser som socialnämnden Hisingen förfogar över inom ramen för samverkansavtal för folkhälsoarbete med Delregional nämnd Göteborg (DRNG) utgår från befolkningens behov och kännedom om lokala förhållanden.

Den nya interna samverkansstrukturen resulterade i två nya forum, Forum för stadsområdessamverkan för kommungemensamma frågor samt forum för operativ samverkan. Forum för stadsområdessamverkan är tillika det strategiska samverkansforumet för det befolkningsinriktade folkhälsoarbetet i stadsområdet och möjliggör förutsättningar för att kunna driva arbetet framåt. Forum för operativ samverkan ska skapa förutsättningar för ett aktivt deltagande från inbjudna förvaltningar på verksamhetsnära nivå. Det operativa forumet kan även ha en beredande funktion till forum för stadsområdessamverkan.

I stadsområde Hisingen har forum för operativ samverkan under 2023 bestått av representanter från överenskommelsen, men även från andra förvaltningar som spelar en central roll i det lokala folkhälsoarbetet, Demokrati- och medborgarservice, Idrotts- och föreningsförvaltningen och kulturförvaltningen. Under sammanställandet av behovsanalys, samt framtagandet av handlingsplaner, har forumet möjliggjort delaktighet från förvaltningarna. Resultaten har sedan presenterats och förankrats i forum för stadsområdessamverkan.

I överenskommelsen (se bilaga 9) finns även en skrivning om finansiering och fördelning av resurser där ingående parter inom sitt verksamhetsområde godkända folkhälsoinsatser av berörd förvaltning finansierar stadens del utifrån 50/50-principen av berörd förvaltning. Dock skickade Förskoleförvaltningen, Grundskoleförvaltningen och äldreomsorgsförvaltningen in skriftliga uppsägelser av överenskommelsen till Socialförvaltningen Hisingen under hösten. Detta innebär att det i nuläget inte finns en överenskommelse kring finansiering och fördelning av resurser för 2024.

Folkhälsa

Uppföljning 2023

Under 2023 har Folkhälsa haft en nära samverkan med Hälsolots och FCA för att se att de olika avtalen och dess handlingsplaner kompletterar varandra. Inom folkhälsoarbetet har ett stort fokus legat på insatser kopplade till lokala samhällsutmaningar kopplade till delaktighet och inflytande. En fortsatt och stärkt samverkan kring lokala invånarguider har efter flera år resulterat i en verksamhetsnominering för fortsatta möjligheter att fortsätta arbetet på lång sikt. Andra insatser som också kan kopplas till att stärka

människors möjligheter till delaktighet i samhället är insatser som kopplas till sysselsättning, både på fritiden och i arbetslivet.

Att delta i det sociala rummet ger nya nätverk och kunskaper som ger andra vägar än de som leder till utanförskap och ohälsa. Att samverka med RF-SISU, Forum skills och andra lokala aktörer, med en förståelse och kunskap för lokala lösningar har möjliggjort att flera känner att de kan få stöd med exempelvis jobbcoaching eller att unga får tillgång till meningsfulla fritidsaktiviteter som är gratis och tillgängliga för unga i områden med stora socioekonomiska utmaningar.

Flertalet insatser har möjliggjorts i samverkan med civilsamhället, som exempelvis lokala föreningar, vilka visar på ett stort engagemang för sitt närområde. Men arbetet visar även ett stort behov från civilsamhället av att få stöd i att samordna arbetet tillsammans med stadens och samt andra lokala aktörer, exempelvis bostadsbolag. Detta för att ge störst nytta av insatserna, främja långsiktighet och dela erfarenheter och kunskap kring utmaningar och lösningar, allt för att komplettera istället för att konkurrera.

För mer info om respektive insatser och dess effekter/lärdomar se bilaga 1.

Handlingsplan 2024

Inom ramen för avtalet mellan staden och DRNG togs det under 2023 fram en behovsanalys och handlingsplan för inriktningen för arbetet 2024. Handlingsplanen har fem prioriterade områden och insatser inom respektive område. Insatser kan passa under flera av de prioriterade områdena, men beskrivs under det område som de bedöms ha störst effekt inom.

Detta är målområdena för 2024:

1. Öka möjligheterna till en god start i livet och goda uppväxtvillkor
2. Öka den psykiska hälsan
3. Öka förutsättningarna för delaktighet, inflytande och tillit
4. Främja hälsosamma och hållbara livsmiljöer
5. Öka förutsättningarna för äldre med livskvalitet

Sedan föregående år har målområdena omformulerats för att i större uträkning uttrycka önskade lägen än negativa beskrivningar, till exempel har den tidigare formuleringen ”Den psykiska ohälsan ska minska” skrivits om till nuvarande ”Öka den psykiska hälsan”. Därtill har tidigare område 1 och 2 skrivits ihop och nuvarande område 3 tillkommit. Detta utifrån vad som framkommit i behovsanalysen samt för att skapa tydligare kopplingar till de nationella folkhälsomålen samt andra lokala mål och styrsignaler inom staden, bland annat Jämlikt Göteborg. Alla stadsområden har inom ramen för folkhälsoavtalet gjort samma förändringar av målområdenas formuleringar.

Handlingsplanen biläggs detta ärende (bilaga 4). Handlingsplanen har den 1 december översänts till DRNG.

Hälsolots Hisingen

Uppföljning 2023

I mars 2023 började de två hälsoutvecklarna för Hälsolots Hisingen. Arbetet har inledningsvis fokuserat på att identifiera och skapa relationer och samverkan med olika aktörer på Hisingen. För att skapa en lokal förståelse gjordes även en inventering av behov, förutsättningar och vad som redan görs. Samverkan sker med lokala aktörer inom socialförvaltningen, andra förvaltningar i staden, bostadsbolag, civilsamhället, privata aktörer samt hälsa- och sjukvård. Arbetet har resulterat i ett höstprogram med aktiviteter såsom yoga, cirkelträning, träning för kvinnor, familjeträning, vattengympa för transpersoner, promenader och gympa.

En återkommande effekt som har belysts i alla aktiviteter är den sociala gemenskapen, tillhörigheten och mötesplats som skapas bland deltagarna. Det bidrar till glädje, hälsofrämjande vardagsrutin och att bryta isolering och ensamhet. En annan effekt är att personer som annars inte är fysiskt aktiva får möjlighet att röra på sig. Några av deltagarna uppger en subjektiv bedömning att de känner mindre smärta och känner sig friskare.

Framgångsfaktorer har varit närheten till aktiviteterna. Aktiviteter har skapats på olika prioriterade områden på Hisingen på lokala arenor som är kända/bekanta för målgruppen: hyresgästföreningar, skolor, bostadsbolagens mötesplatser etc. som till största del redan används för olika aktiviteter. Anpassning och variation i dagar och tider för att nå olika målgrupper med olika behov och förutsättningar är också en framgångsfaktor. Slutligen är den tvärsektoriella samverkan central för att verka på olika arenor, nå olika målgrupper samt ta till vara på olika resurser och kompetenser.

Utvecklingsområden för 2024 är bland annat hur aktiviteterna kan spridas ännu mer till de målgrupper som är i störst behov samt hur den lotsande delen av arbetet kan utvecklas. Uppföljning för 2023 sammanställs i en årsrapport som skickas in till DRNG senast 1 februari.

Handlingsplan 2024

Handlingsplanen för Hälsolots Hisingen består av ett grunduppdrag med fem målområden som ser likadana ut för de alla Hälsotek och Hälsolots i staden:

1. Anordna kostnadsfria aktiviteter som utformas för att underlätta fortsatt aktivitet i ordinarie verksamhet.
2. Tillhandahålla behovsanpassad och lättillgänglig hälsoinformation, exempelvis genom uppsökande verksamhet för att nå spridning i grupper som kan vara svåra att nå.
3. Främja samverkan, kommunikation och förståelse mellan invånare och aktörer som verkar på lokal nivå.
4. Samverka inom området fysisk aktivitet på recept (FaR©).
5. Samverka med övriga Hälsotek/Hälsolots i staden för att ta tillvara erfarenhet, kunskap och resurser.

Handlingsplanen planerade insatser och aktiviteter utgår från prioriterade områden och prioriterade målgrupper som framkom i behovsanalysen 2023.

Prioriterade områden är Biskopsgården, vissa delar av Lundby samt Backa/Brunnsbo.

Prioriterade målgrupper är “vuxna mitt i livet” samt vuxna målgrupper som på grund av strukturell utsatthet, diskriminering och/eller fattigdom har eller riskerar sämre hälsa. Handlingsplanen består även av ett lokalt uppdrag som skiljer sig åt i de olika stadsområden utifrån lokala behov och förutsättningar.

Lokala uppdraget för Hälsolots Hisingens handlingsplan för 2024 består i två målområden:

1. Utbildning/kunskapshöjande insatser för Hisingens invånarguider i hälsa och kostfrågor.
1. Anpassa aktiviteter utifrån prioriterade målgruppers behov och förutsättningar.

Handlingsplanen biläggs detta ärende (bilaga 5). Handlingsplanen har den 1 december översänts till DRNG.

Familjecentrerat arbetssätt (FCA)

Uppföljning 2023

Uppföljning av 2023 års handlingsplan för det familjecentrerade arbetssättet på Hisingen sammanställs i en årsuppföljning. Denna biläggs detta ärende (bilaga 3). Uppföljningarna är sammanställda av koordinatörer för familjecentrerat arbetssätt utifrån underlag som tagits fram tillsammans med berörda aktörer.

Årsuppföljningen lyfter bland annat följande lärdomar och utmaningar:

Under 2023 har ett generellt utbud av föräldraskapsstödsprogram erbjudits familjer med barn 0 – 18 år på Hisingen, bland annat ABC och Trygghetscirkeln. En utmaning är att friställa personal som vill och kan utbilda sig till gruppleadare samt få utrymme att hålla i kurser.

En annan utmaning är de långa köerna till specialistvård vilket FCA-koordinatorerna under året har lyft i politiska dialoger, styrgrupper och barnhälsonätverk. En lärdom har varit att alltmer fokus behöver läggas på att redan vid uppkomna behov, kunna erbjuda tidiga stödinsatser för familjer med barn som har utvecklingsrelaterad funktionsavvikelse. Detta inom ramen för verksamheternas ordinarie uppdrag.

Under året har arbetet tillsammans med bostadsbolag och civilsamhälle stärkts, det har resulterat i att fler familjecentrerade arenor i utsatta områden. Det familjecentrerade arbetssättet för skolåren har utvecklats i samverkan med skola som arena/Lights On och Community Center Brunnsbo. En lärdom är att det är lättare att få till familjecentrerade aktiviteter så som familjeaktiviteter och föräldradiologer på arenor där det finns en struktur för samverkan eller ett redan upparbetat områdesarbete.

Desinformationskampanjer och misstro mot socialtjänst och förskola har medfört att alla verksamheter som möter barn och familj har behövt arbeta mer tillitsskapande. Det har även inneburit ett ökat fokus på att sprida information om sin egen och andras verksamheter.

Handlingsplan 2024

Handlingsplanens insatser och aktiviteter bygger på den behovsanalys som genomfördes med berörda aktörer 2023.

I samverkansavtalet mellan socialnämnd Hisingen och Delregional nämnd Göteborg har parterna kommit överens om tre utvecklingsområden för FCA:

- Utveckling av det generella föräldraskapsstödet 0–18 år.
- Läsförbättrande insatser i och utanför skolan.
- Fokus på att stödja arbetet med tidiga insatser och samverkan kring barn och familj 0-18år för att främja hälsosam uppväxt och fullföljda studier.

Dessa utvecklingsområden omhändertas i handlingsplanen. Handlingsplanen utgår från tre målområden. Handlingsplanen biläggs detta ärende (bilaga 6). Handlingsplanen har den 1 december översänts till DRNG.

Målområde 1: Erbjuder familjer och andra viktiga vuxna inom stadsområdet ett samordnat och välfungerande stöd utifrån barns behov.

Föräldraskapsstödet skall målgruppsanpassas för att nå fler. I behovsanalysen kom det fram att ett särskilt fokus behöver riktas till föräldrar med barn som har språk- och/eller andra utvecklingsförseningar (utvecklingsrelaterad funktionsavvikelse), blivande föräldrar, utlandsrekryterad arbetskraft med medföljande familj, familjer i Biskopsgården, Backa/Brunnsbo, delar av Lundby, familjer med barn i de yngre skolåren F-6 samt föräldrar med kognitiva svårigheter.

Målområde 2: Verkar för att familjecentrerat arbetssätt ska utgöra en stabil plattform för tidig upptäckt och tidiga samordnade insatser.

FCA 0–6 år: På Hisingen finns nio barnhälsonätverk och sju familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter med tillhörande styrgrupper. I nätverken/samverkans forumen är koordinatören sammankallande och i vissa fall samordnare. Nya lokala avtal för de familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter som finns på Hisingen ska tas fram utifrån det länsgemensamma samverkansavtalet som träder i kraft 1 mars 2024.

FCA 7–18 år: På Hisingen finns ett flertal lokala nätverk och områdesgrupper. Koordinatorerna finns med i arbetet genom att stödja och utveckla samverkan utifrån ett familjecentrerat arbetssätt.

Målområde 3: Erbjuder kompetensutveckling till personal, chefer och beslutsfattare inom kommun, region och civilsamhället.

Under 2024 kommer bland annat följande kompetensutveckling erbjudas:

- Lilla hjärnans utveckling med eller utan digitala verktyg. Föreläsning och workshop för stadsområdets barnhälsonätverk.
- Konferensen ”Värna våra yngsta” digitalt för stadsområdets familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter.
- Lunchseminarier: Tidiga insatser för goda uppväxtvillkor och fullföljda studier med utgångspunkt i det Familjecentrerade arbetssättet (FCA)
- SIP-utbildningar

Förvaltningens bedömning

Förvaltningen bedömer att uppföljningar för 2023 och handlingsplaner för 2024 bygger vidare på tidigare insatser, kunskaper om befolkningens behov och samverkan med interna och externa parter. Handlingsplanen för 2024 skapar möjlighet för nya kommande insatser och samarbeten för att göra ytterligare förflyttningar för en mer jämlika livsvillkor och hälsa.

Några aspekter som har fungerat bra under 2023 är framför allt det stora engagemanget hos de aktörer, både kommunala förvaltningar och bolag, regionens verksamheter och civilsamhälle, vi samverkar med som också gör stor skillnad för invånarna. Den tvärssektoriella samverkan är viktig för att verka på olika arenor, nå olika målgrupper samt ta vara på olika resurser och kompetenser. Dock ser vi utmaningar med att kunna säkra långsiktig samverkan vad gäller former för avtal och överenskommelser tillsammans med civilsamhället.

Förvaltningen upplever det som positivt att det till skillnad från stadsdelarnas tid nu går att fördela insatser ur ett Hisingsövergripande perspektiv, vilket möjliggör en fördelning av insatser och resurser baserat på behov och socioekonomiska utmaningar istället för geografiska gränser.

Christina Alvelin

Karita Saapunki Björk

Förvaltningsdirektör

Avdelningschef